

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

Dr. ir. Johan Hallaert
FEVIA

Toepassing van het voorzorgsbeginsel in de voedselketten
Workshop Wetenschappelijk Comité FAVV
Brussel, 21 oktober 2005

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

Inhoud

- I. Inleiding
- II. Het beheer van de voedselveiligheid binnen de voedingsindustrie
- III. Bedenkingen m.b.t. (het toepassen van) het voorzorgsbeginsel
- IV. Besluit

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

I. Inleiding (I)

“Vorzorgsbeginsel”

- Sinds mensenheugenis toegepast
 - Recent (2002) ingepast in de voedingsreglementering
 - Verwarring m.b.t. terminologie
- ➔ richtlijnen m.b.t. (de toepassing binnen de voedselketen van) het voorzorgsbeginsel in het bijzonder en (van) risico-analyse in het algemeen nodig

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

I. Inleiding (II)

Risico-analyse is een specifieke, methodologische benadering van voedselveiligheidsaspecten,
waarbinnen

- de toepassing van het voorzorgsbeginsel slechts één aspect is
- **de toepassing van het voorzorgsbeginsel in essentie een politieke optie is** (die desgevallend genomen wordt op het niveau van het risico-management)

==> de toepassing van het voorzorgsbeginsel binnen een productiekolom is per definitie niet aan de orde

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

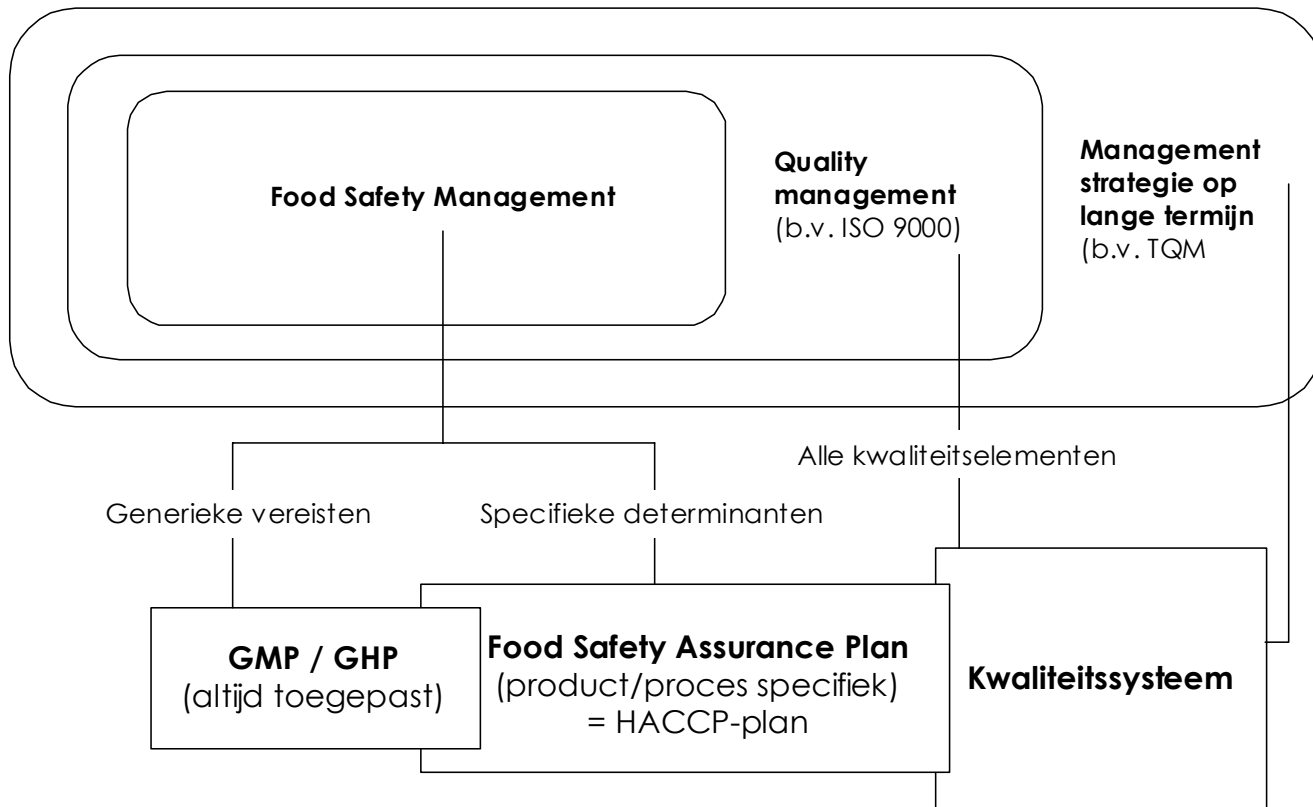
II. Het beheer van de voedselveiligheid binnen de voedingsindustrie (I)

Op de eerste plaats een ‘voorkomingsbeleid’

- Toegespitst op bekende / te verwachten gevaren (cfr. vorming, beroepservaring, vakliteratuur, wetgeving,...)
- Toepassing in bedrijfseigen kwaliteitsbeheerssystemen
 - “Goede praktijken” : GMP / GHP
 - Specifieke voedselveiligheidsaanpak : HACCP
 - Breed kwaliteitsmanagementssysteem : ISO / TQM
- ➔ Pro-actieve benadering teneinde het risico op voedselveiligheidsproblemen te reduceren

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

II. Het beheer van de voedselveiligheid binnen de voedingsindustrie (II)

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

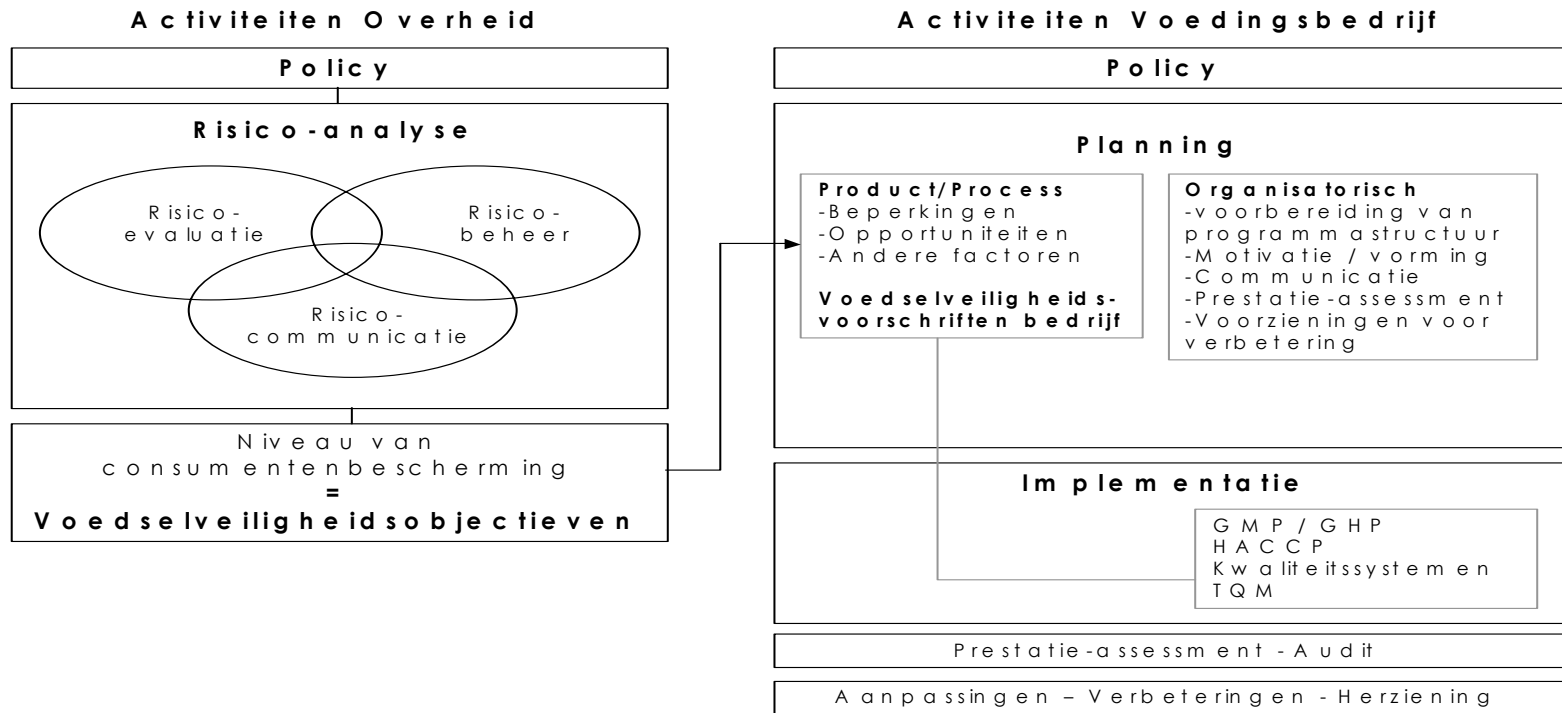
II. Het beheer van de voedselveiligheid binnen de voedingsindustrie (III)

Interactie tussen overheid en operator

- Risico-analyse : opdracht voor overheidsorganisaties
 - gewenst niveau van consumentenbescherming wordt vertaald in specifieke voedselveiligheidsobjectieven
- Deze objectieven vormen het minimumobjectief voor de operatoren
 - (= input voedselveiligheidsprogramma)

II. Het beheer van de voedselveiligheid binnen de voedingsindustrie (IV)

Interactie tussen overheid en operator :

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

II. Het beheer van de voedselveiligheid binnen de voedingsindustrie (V)

- Daarnaast wordt 'voorzichtigheid' aan de dag gelegd
 - Bepalen houdbaarheidsdatum
 - Etiketteren allergenen
 - Leveranciersopvolging
 - ...
- Confrontatie met nieuwe gegevens die verdere vragen oproepen
 - Informeren overheid / meldingsplicht ingeval van mogelijk probleem voor de volksgezondheid

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

III. Bedenkingen m.b.t. (het toepassen van) het voorzorgsbeginsel (I)

Een kwestie van gezond verstand ?

➤ Ja, maar....

- Betrokkenen hebben uiteenlopende inschatting
 - Betrokkenen hebben uiteenlopende belangen
- ➔ “Gezond verstand” moet geformaliseerd worden

➤ Ja, want...

- Er wordt meer over het voorzorgsbeginsel gediscussieerd dan het wordt toegepast
- Toepassing ervan beperkt tot uitzonderlijke gevallen

III. Bedenkingen m.b.t. (het toepassen van) het voorzorgsbeginsel (II)

Andere 'preventieve' beheersmaatregelen

- 'prior approval requirements'
- 'automatische' re-evaluaties (na 10 j.)
- ➔ Noodzaak tot stellen prioriteiten
 - Threshold of Toxicological Concern (+ ALARA)
- 'passende' risico-communicatie
(eventueel een geïntegreerde risico-analyse communicatie !)

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

III. Bedenkingen m.b.t. (het toepassen van) het voorzorgsbeginsel (III)

Bedreigingen t.g.v. het 'oneigenlijk' toepassen van het voorzorgsbeginsel

- Rem op innovatie
- Juridische onzekerheid
- Immobilisme
- ...

➔ aantasten competitiviteit
(inz. in internationale context)

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

III. Bedenkingen m.b.t. (het toepassen van) het voorzorgsbeginsel (IV)

Een formeel kader voor de (correcte) toepassing van het voorzorgsbeginsel (cfr. COM(2000)1 definitief)

→ Belangrijke elementen :

- De wetenschappelijke onzekerheid en de ernst ervan;
- Een initiële impact-assessment
- De objectiviteit en de wetenschappelijke basis
- De proportionaliteit
- De consistentie / non-discriminatie
- De EU-aanpak
- De risk-benefit afweging

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

III. Bedenkingen m.b.t. (het toepassen van) het voorzorgsbeginsel (V)

Noodzaak aan transparantie...

- Basis voor het inroepen van voorzorgsbeginsel ?
- Aftoetsing criteria ?
(bvb. risk-benefit afweging)
- Voorzorgsbeginsel \neq “andere legitieme factor”
- Duidelijkheid over gewenst niveau van bescherming

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

III. Bedenkingen m.b.t. (het toepassen van) het voorzorgsbeginsel (VI)

.... en aan overleg

- Betrekken stakeholders bij risico-analyse proces
 - ➔ bijkomende technische expertise
 - ➔ geloofwaardigheid en aanvaarding maatregelen neemt toe

- Overleg met experts (ev. informeel) ingeval 'nieuwe' risico's

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

III. Bedenkingen m.b.t. (het toepassen van) het voorzorgsbeginsel (VII)

Het voorzorgsbeginsel in crisissituaties

- Aangepaste maatregelen aangewezen

Het voorzorgsbeginsel en de voedingsindustrie

IV. Besluit

Kader : streven naar en het realiseren van
een hoog niveau van bescherming

- Het voorzorgsbeginsel is een overheidsoptie bij het risico-beheer
- Binnen een productiekolom worden bekende gevaren beheerd, via een gestructureerde managementaanpak met HACCP als kern
- Melding informatie m.b.t. nieuwe gevaren
- Operatoren leggen voorzichtigheid aan de dag
- Verdere vooruitgang nodig op vlak van :
 - Formele toepassing van het proces van de risico-analyse
 - Bepaling 'gepast' niveau van bescherming
 - Onderzoek op vlak van methodologie
 - Transparantie proces (met overleg met de stakeholders)